

Πρός
τήν Ἀξιότιμον
κ. Νίκην Κεραμέως
Ἵπουρ γόν Παιδείας καί Θρησκευμάτων
Εἰς Ἀμαρούσιον

Ἀξιότιμη κυρία Ἵπουργέ,

Συνοδική ἐντολή καί ἐξουσιοδοτήσει, ἀπευθυνόμεθα πρὸς ὑμᾶς, ἀναφορικῶς πρὸς τροποποίησιν τῆς υπ' ἀριθ. 2867/Υ1/16.3.2020 Κ.Υ.Α. μέ τίτλον: «*Επιβολή του μέτρου της προσωρινῆς απαγόρευσης της τέλεσης κάθε εἰδους λειτουργιῶν καὶ ιεροπραξιῶν στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας για το χρονικό διάστημα ἀπὸ 16.3.2020 ἕως 30.3.2020*» (ΦΕΚ Β' 672/16.3.2020), ἡ ὁποία ἐξεδόθη ἐν ὄψει τῆς πανδημίας τοῦ κορωνοϊοῦ, ἡ ὁποία πλήττει καί τὴν Πατρίδα μας.

Διαθέτετε προσωπικὴν γνώσιν καί ἀντίληψιν, ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν συνεργασίας τῆς ἡμετέρας Μετριότητος, ὡς καί τῶν πλείστων ἁγίων Ἀρχιερέων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς δυσκόλου καί ὀδυνηρᾶς αὐτῆς καταστάσεως, ἥτις ἐνέσκηψεν εἰς τὴν Πατρίδα μας.

Ἐντὸς τοῦ πλαισίου αὐτῆς τῆς καλῆς διαθέσεως καί ἀρίστης, ἄχρι τοῦδε, συνεργασίας ὑμῶν τε καί ἡμῶν, παρακαλοῦμεν ὅπως ἐξετάσητε καί τὰς ὡς κάτωθι προτάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς στόχον, πλεον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς πανδημίας, καί τὴν διαφύλαξιν καί διατήρησιν τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης καί τὴν στήριξιν τῆς λαϊκῆς βάσεως τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ὁρθοδόξου Αὐτῆς πληρώματος, τό ὁποῖον διατηρεῖ μίαν ζῶσαν σχέσιν μέ τὴν Θεῖαν Λατρείαν, τὴν Ἐκκλησίαν ἐν γένει καί τοὺς ποιμένες Αὐτῆς.

Κατόπιν τούτων, προτείνομεν τὰ ὡς κάτωθι:

1) Ἐπειδὴ εἰς τὴν Κ.Υ.Α. (παρ. 4 τοῦ ἄρθρου μόνου) δέν ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν ἢ Θεῶν Λειτουργιῶν οὔτε εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς ἢ Ἡσυχαστήρια, παρ' ὅτι μάλιστα ἔχει ληφθεῖ μέριμνα διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν προσελεύσεως προσκυνητῶν εἰς αὐτάς («*δεν θα δέχονται κοινό καὶ πιστοὺς σε οργανωμένες ἢ ατομικῆς προσκυνηματικῆς ἐπισκέψεις*»), παρακαλοῦμεν ὅπως προβλεφθῇ ἡ δυνατότης ἀπροσκόπτου

τελέσεως τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν εἰς τὰς Ἱεράς Μονάς κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ὅταν μάλιστα τὰ μέλη τῶν Ἀδελφοτήτων ἀκολουθοῦν κοινοβιακὴν ζωὴν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μοναστηριακοῦ συγκροτήματος.

Ἔχουμε δεχθεῖ σωρεῖαν διαμαρτυριῶν τῶν Ἱερῶν Μονῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μὲν παύσει τὴν ὑποδοχὴν προσκυνητῶν, ἀλλὰ ἀδυνατοῦν νὰ ἀντιληφθοῦν τὸν λόγον τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ προγράμματος Λειτουργιῶν καὶ Ἀκολουθιῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἱερῶν αὐτῶν Ἀδελφοτήτων.

2) Νὰ ἐπιτραπῇ ἡ τέλεσις τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ Θεῶν Λειτουργιῶν ἀπὸ ἓνα καὶ μόνον λειτουργόν εἰς τοὺς Ἱερούς Ναούς, ἄνευ συμμετοχῆς πιστῶν. Τοῦτο θὰ διευκολύνη τὰ μέγιστα τὴν ἁγιαστικὴν ἀποστολὴν τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ δέεται καὶ νὰ προσεύχεται ὑπὲρ ὑγείας τοῦ λογικοῦ Αὐτῆς ποιμνίου, ἀλλὰ θὰ συντελέσῃ καθοριστικὰ καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ψυχραιμίας τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἡ αἴσθησις ὅτι ἡ Ἐκκλησία λειτουργεῖ, ἔστω καὶ δίχως τὴν ἰδικὴν τῶν σωματικῶν παρουσίαν, ἀποτελεῖ πηγὴν πνευματικῆς δυνάμεως καὶ αἰσιοδοξίας. Ἀπολύτως ἀπαραίτητος θεωρεῖται ἡ εἰδικὴ πρόβλεψις τελέσεως Θεῶν Λειτουργιῶν, ἄνευ παρουσίας πιστῶν, εἰς τοὺς Ἱερούς Ναούς τῶν Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων, εἰς τοὺς ὁποίους διακονοῦν Ἱερεῖς ἔχοντες εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ συνεργαζόμενοι ἄριστα μὲ τὰς κατὰ τόπους διοικήσεις καὶ τὸ προσωπικόν αὐτῶν.

3) Εἰς τὴν παρ. 6 τῆς Κ.Υ.Α., κατὰ τὴν ὁποῖαν προβλέπεται ὅτι: *«Ἐπιτρέπεται ἡ τέλεση λειτουργίας αποκλειστικὰ πρὸς τὸ σκοπὸ μετάδοσης ἀπὸ ἐθνικῆς ἢ τοπικῆς ἐμβέλειας τηλεοπτικὸ ἢ ραδιοφωνικὸ μέσο, με τὴν παρουσία τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου προσωπικοῦ τοῦ μέσου»*, παρακαλοῦμεν ὅπως προστεθῇ ὅτι ἐπιτρέπεται: α) ἡ τέλεσις **Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν** (ὄχι μόνον «λειτουργίας», ὅπως προφανῶς ἐκ παραδρομῆς ἐγράφη) διὰ τὸν αὐτὸν λόγον (ἀναμεταδόσεως), β) ἡ τέλεσις Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν διὰ λόγους **διαδικτυακῆς ἀναμεταδόσεως**, ἀφοῦ πολλοὶ Ἱεροὶ Ναοὶ ἀνά τὴν Ἐπικράτειαν διαθέτουν ἀνάλογον δυνατότητα, γ) ἡ τέλεσις Λειτουργιῶν καὶ Ἀκολουθιῶν, ἐπίσης μὲ τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (π.χ. Ἱερέα καὶ ἱεροψάλτην, ἄνευ τῆς συμμετοχῆς πιστῶν).

4) Εἰς τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου μόνου ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις Ἐξοδίου Ἀκολουθίας ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν στενῶν συγγενῶν καὶ μὲ τὸ δεύτερον ἐδάφιον κηρύσσονται ὡς ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐπίβλεψιν αὐτῆς τῆς ῥυθμίσεως αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δημοτικοῦ κοιμητηρίου (*«Οἱ ἀρχές που εἶναι υπεύθυνες για τη λειτουργία και*

διαχείριση των κοιμητηρίων επιβλέπουν την ορθή εφαρμογή του παρόντος και οφείλουν να αποτρέπουν την προσέλευση προσώπων στα οποία δεν επιτρέπεται η συμμετοχή στην τελετή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο»).

Παρακαλούμε νά διευκρινισθῆ ὅτι ἐξακολουθεῖ νά ἐπιτρέπεται καί ἡ τέλεσις Ἐξοδίου Ἀκολουθίας καί εἰς ἑτέρους Ἱερούς Ναούς, πλὴν τῶν Κοιμητηριακῶν Ναῶν, διότι ἰδίως εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς Ἱεράς Μητροπόλεις καί Ἐνορίας, αἱ ἐν λόγῳ Ἀκολουθίαι τελοῦνται εἰς τοὺς Ἐνοριακοὺς Ἱερούς Ναούς (ὑφίστανται μάλιστα καί Κοιμητήρια ἄνευ Ἱερῶν Ναῶν), οἱ δέ διοικήσεις τῶν ἐν λόγῳ Ἐνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν, θά εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τήρησιν τοῦ πρώτου ἐδαφίου περὶ περιορισμένης προσελεύσεως τῶν πιστῶν.

Ἀξιότιμη κυρία Ὑπουργέ,

Ἔχοντες τὴν βεβαιότητα ὅτι θά ἀποδώσητε τὴν δέουσαν προσοχὴν εἰς τὰς ὡς ἄνω προτάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δηλοῦμεν καί πάλιν τὴν συμπαραστάσιν Αὐτῆς εἰς τὸν μεγάλο ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον διεξάγει ἡ ἔντιμος Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐνσκηψάσης πανδημίας καί ἐπι κα λούμεθα ἐφ' ὑμᾶς καί ἐπὶ τὰ ἔργα ὑμῶν δασιλῆ τὴν εὐλογίαν τοῦ Δωρεοδότου Θεοῦ καί διατελοῦμεν με τ' εὐχῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος